D3 Auschwitz-Birkenau

Ando 1942-dikno bers december 16-án o Heinrich Himmleri ári dinya, hogy le cele „cigányen“, ako még te akani ando nyimciko birodalmo dzsivel, Auschwitzoszte kampe te lidzsen. Adá auschwitziko rendeleto szikagya, hogy adá hi o utosóno tervo, aszoha le cele „cigányen“ ári kamnahi te vigzinen. Ando 1943-dikne berseszkero áprilisi kezdingye ole nyimcike, osztrákike taj csehike romen taj szinten tömegesen te lidzsen AuschwitzBirkenauvoszte. Buter szar 20 000 romen taj szinten rakingye peder jekfáreszte 32 kastune barakkoszte ando „cigányiko családiko tábori“ Auschwitzoszte. Pe 1944-dikne berseszkero júlijusi lengero 70 százaléko múlo sztya. Áver lágerende liginye odolen, ako még te akani kípesne sztye búti te keren. Ando 1944-dikno bers augusztus 2-án ráti gázoha mundargye ole 2879 fogjen, ako ácshinye.

Dschantschan tumen

... hogy o rabi ando „cigányiko“ lágeri lázadási kamnahi te keren? Ando 1944-dikne berseszkero májusi, akana zalog dzsénen maskar lende ári választingye po gázosítási, o roma taj o szinti kopajenca taj bárenca zavaringye ári ole SS-esne őren andar o „cigányiko“ barakko.

Tumari buti

Szi jek lista, aszo uppe sorolinel odole romengero taj szintengero nevo, akasz Auschwitzoszte mundargye. Dikhen le Auschwitziko Emlékezőne Thaneszkero honlapo taj dzsanen buter!

Uso kipo

Jek barakko oggyándarrú – o gáda ráti ári terítinnahi, hogy odi masina, aszo pe kíposzkero közepo hi, te sutyarel len. Adá hi o eggyetlenno pindzsardo kípo palo auschwitz-birkenauviko „cigányiko“ lágeri. Nyimciko Szöveccségiko Arhívumo, Koblenzo, Nyimciko.

https://www.romasintigenocide.eu/romanes/d

1910 1951

1943-44